

І. І. ГАЛЬОНА¹, О. Ю. ЛУК'ЯНЧЕНКО², М. В. ПАВЛОВСЬКИЙ¹¹ Національний транспортний університет, Київ, Україна² Черкаський державний технологічний університет, Черкаси, Україна

ЛІЦЕНЗУВАННЯ І СЕРТИФІКАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ

Предметом вивчення в статті є процес ліцензування і сертифікації транспортних послуг, зокрема вивчення його ефективності, проблем, перспектив та впливу на якість надання транспортних послуг. Метою статті є формування рекомендацій щодо підвищення ефективності процедур ліцензування та сертифікації з урахуванням сучасних тенденцій розвитку транспорту в Україні. Завдання статті: проведення аналізу сучасних тенденцій розвитку процесів ліцензування та сертифікації в умовах воєнного стану; визначення кращого європейського досвіду ліцензування та процесів його імплементації в Україні; розробка алгоритму додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні. Стаття починається з постановки проблеми, в якій зазначається недостатня ефективність та недостовірність процесів ліцензування та сертифікації транспортних послуг. Постановка задачі: визначення алгоритму ефективного ліцензування та сертифікації транспортних послуг з метою забезпечення безпеки, якості та надійності перевезень. Серед методів дослідження доцільно визначити порівняльний аналіз, загальнонаукові методи, метод акумулювання наукових досліджень, методи індукції, метод узагальнень. Отримані результати статті: у розділі «Особливості ліцензування та сертифікації транспортних послуг в умовах воєнного стану» проводиться аналіз сучасних тенденцій розвитку процесів ліцензування та сертифікації, зокрема в контексті воєнного стану, що вказує на загострення безпеки, перегляд процедур, зменшення обсягу документації, залучення міжнародної допомоги, використання технологій та необхідність гнучкості та адаптації. Надалі у розділі «аналіз європейського досвіду» досліджується досвід впровадження сучасних технологій, стандартів та міжнародних практик, зокрема щодо забезпечення ефективності, прозорості та безпеки в процесах ліцензування та сертифікації транспортних послуг. У результаті проведеного аналізу у статті надаються рекомендації щодо розробки алгоритму додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні (розділ «розробка алгоритму додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні»). Алгоритм реалізації ліцензування і сертифікації транспортних послуг має кілька ключових етапів, які включають подання заявки, аналіз та перевірку, видачу ліцензії або сертифікату, а також подальший нагляд і контроль за діяльністю підприємства. Цей алгоритм допомагає забезпечити дотримання норм безпеки, якості та інших вимог у сфері надання транспортних послуг. Він дозволяє урядовим органам та регуляторам контролювати діяльність транспортних підприємств і забезпечити безпеку та задоволення потреб користувачів. Висновки: Ефективне спрощення та стандартизація процедур може полегшити їх виконання та зменшити бюрократичні переешкоди. Наявність чіткої правової основи, що регулює ліцензування і сертифікацію транспортних послуг, є важливим фактором для забезпечення прозорості, стабільності та довіри до системи. Необхідно забезпечити відповідність законодавства міжнародним стандартам та кращим практикам.

Ключові слова: транспортна послуга; ліцензування; сертифікація; європейський досвід; автомобільні перевезення.

Вступ

Транспортна сфера є однією з важливих галузей економіки, що має широку і складну структуру. Вона охоплює різноманітні види транспорту, такі як залізниці, автомобільні дороги, морські та річкові порти, аеропорти та різні види сполучень. Ця інфраструктура створює необхідні умови для задоволення потреб користувачів транспорту та сприяє розвитку підприємницької діяльності.

Важливо звернутися до проблемних аспектів розвитку транспортної галузі в Україні. Транспортна

галузь виконує важливі функції, зокрема забезпечує перевезення пасажирів і вантажів з одного місця в інше. Це дає змогу людям та компаніям ефективно функціонувати, розвивати бізнес та взаємодіяти між собою. Наявність розгалуженої транспортної мережі є важливим фактором для забезпечення зручності та швидкості переміщення товарів та осіб.

У сучасному світі розвиток транспортної галузі є невід'ємною частиною економічного зростання та розвитку. Вона забезпечує необхідні умови для розширення торгівлі, туризму, промисловості та інших галузей. Також транспорт сприяє зменшенню

відстаней та зближенню між регіонами, що підтримує соціальну та економічну інтеграцію. Проблему недостатньої ефективності та недостовірності процесу ліцензування і сертифікації транспортних послуг в Україні: доцільно поділити на три елементи. Відсутність надійного механізму перевірки якості та безпеки транспортних послуг може створювати ризики для пасажирів та вантажів. Недостовірні сертифікаційні процедури можуть дозволяти непрофесійним або недостатньо надійним перевізникам здійснювати свою діяльність, що загрожує безпеці громадськості й економічному розвитку. Також транспортна система України має низький рівень розвитку транспортно-логістичних технологій та об'єктів мультимодальних перевезень, що знижує її конкурентоспроможність та обмежує вихід української продукції на світовий транспортний ринок. Для транспортної галузі наведено виражається, зокрема, у зменшенні транзитних перевезень через Україну, кількості заходів суден в її порти, неспроможності надавати якісні транспортні послуги під час експортних перевезень. Це має негативний вплив на конкурентоспроможність та ефективність національної економіки. Для максимального використання транспортного потенціалу України, зокрема як транзитної держави, необхідно створити клієнтоорієнтовану систему транспортного обслуговування та вжити заходів для забезпечення ефективної організації роботи транспортно-дорожнього комплексу країни й отримати синергетичний ефект від ефективного поєднання потенціалу та можливостей усіх видів транспорту на основі партнерсько-конкурентних засад під час здійснення перевезень.

Сучасна транспортна галузь потребує впровадження нових принципів у формуванні та координації державної політики. Особлива увага має бути приділена забезпеченню контролю за якістю виконання функцій державних органів.

Українська транспортна система стикається з низьким рівнем розвитку транспортно-логістичних технологій та об'єктів мультимодальних перевезень. Це призводить до зниження конкурентоспроможності й обмежує вихід української продукції на світовий транспортний ринок. Проблеми проявляються у зменшенні транзитних перевезень через Україну, скороченні кількості суден, які відвідують її порти, та невмінні надавати якісні транспортні послуги під час експортних перевезень. Це негативно впливає на конкурентоспроможність та ефективність національної економіки.

Для максимального використання транспортного потенціалу України, зокрема як транзитної країни, необхідно розробити систему транспортного обслуговування, спрямовану на задоволення потреб

клієнтів. Також потрібно вжити заходів для ефективної організації роботи транспортно-дорожнього комплексу країни та досягти синергетичного ефекту від поєднання потенціалу різних видів транспорту на основі партнерсько-конкурентних засад під час здійснення перевезень.

Потрібна системна реформа процесу ліцензування і сертифікації транспортних послуг, щоб забезпечити ефективність, прозорість, надійність і безпеку. Важливо розглянути впровадження сучасних технологій, стандартів і міжнародних практик, щоб забезпечити високу якість транспортних послуг в Україні.

Отже, дослідження присвячене забезпеченню реалізації комплексу заходів направлених на реформування і вдосконалення діючої системи ліцензування надання послуг з автоперевезень та створення прозорого механізму видачі ліцензій.

Постановка задачі

Стаття пропонує постановку задачі для ефективного ліцензування та сертифікації транспортних послуг з метою забезпечення безпеки, якості та надійності перевезень. Розглядаються основні аспекти, включаючи правовий контекст, критерії оцінки, процеси аудиту та моніторингу, а також переваги і виклики, пов'язані з ліцензуванням та сертифікацією транспортних послуг. Робота спрямована на досягнення таких завдань:

– проведення аналізу сучасних тенденцій розвитку процесів ліцензування та сертифікації в умовах воєнного стану;

– визначення кращого європейського досвіду ліцензування та процесів його імплементації в Україні;

– розробка алгоритму додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Актуальність теми дослідження викликає увагу до її розробки вітчизняних та зарубіжних авторів. Зокрема, Ю. О. Крихітіна у своєму монографічному дослідженні розглядає державну політику розвитку транспортної галузі України в контексті теорії, методології та практики. Автор досліджує стратегічні напрямки розвитку транспортної інфраструктури, законодавчий фреймворк та ефективність заходів, спрямованих на покращення транспортної системи. Монографія базується на аналізі досвіду інших країн та розглядає специфіку української транспортної галузі з орієнтацією на прогресивні підходи до розвитку [1]. Цікавим є дослідження

В. Кропивницького, Ю. Крухтіна, А. Цескова, С. Майстро [2], присвячене державній політиці України з питань інтеграції в міжнародну сферу безпеки в умовах глобальних трансформацій. Автори розглядають стратегічні завдання, політичні та правові аспекти, а також практичні аспекти реалізації державної політики щодо забезпечення безпеки. Доцільно проаналізувати міжнародний досвід ліцензування та сертифікації транспортних послуг, систему нормативно-правового забезпечення, регуляторні механізми та їх імплементацію, що представлено у роботах Е. Дженіліса, що, зокрема, розробляє окремі аспекти впровадження міжнародного досвіду розвитку системи транспортних послуг [3] Дж. Нельсона, Г. Кліфтона, М. Лоя, у роботах яких визначаються регуляторні механізми для забезпечення ефективності розвитку сфери транспорту [4]. М. Вівальдіні у своїх дослідженнях представляє широкий спектр підходів до регулювання процесів надання транспортних послуг, що орієнтовані на запити населення [5]. Н. Нгуєна, В. Могаї визначають кращі світові практики організації транспортних послуг [6]. У дослідженні К. Акхаузена акумульовані підходи до процесів сертифікації транспортних послуг [7] також доцільно проаналізувати роботи інших авторів, що проводиться у дослідженні.

Матеріали та методи дослідження

Ліцензування і сертифікація транспортних послуг є важливими інструментами регулювання та забезпечення якості транспортних послуг у багатьох країнах. Ці методи дозволяють урядовим органам та регуляторам забезпечити безпеку, ефективність та надійність транспортних послуг, а також захист прав та інтересів користувачів. У даній статті розглянуто різні методи ліцензування і сертифікації транспортних послуг, їх особливості та переваги. Зокрема, для проведення дослідження у статті використані методи узагальнення та літературного аналізу. Проведено групування та структурування процесів. Використовуються методи синтезу для визначення структурних елементів та ієрархії процесів. Використовуються методи моделювання для розробки алгоритмів реалізації пропозицій.

Результати дослідження

Процеси ліцензування та сертифікації транспортних послуг зазнають суттєвого впливу зовнішніх факторів. Таким фактором для кардинальних трансформацій системи стало повномасштабне військове вторгнення російської федерації в Україну.

Особливості ліцензування та сертифікації транспортних послуг в умовах воєнного стану

Умови воєнного стану можуть суттєво впливати на процеси ліцензування та сертифікації, оскільки вони створюють особливі виклики та обмеження для функціонування державних органів і інфраструктури країни. Деякі можливі тенденції у таких умовах включають рис. 1.

Отже, у країнах, де встановлено воєнний стан, особлива увага при ліцензуванні та стандартизації транспортних послуг приділяється безпеці та стабільності. Процеси ліцензування та сертифікації в цих умовах стають важливим елементом для забезпечення безпеки громадян та надійності транспортних послуг [3].

Аналіз Європейського досвіду

У країнах-членах Європейського Союзу (ЄС), державне регулювання транспортної сфери є важливим аспектом, оскільки створення правових стимулів для розвитку транспортної системи є одним з основних шляхів підвищення добробуту суспільства та його економічного потенціалу.

Регулювання в галузі транспорту на рівні ЄС здійснюється на трьох рівнях: на рівні співтовариства, на національному рівні та на регіональному або місцевому рівні. Аналіз становлення та розвитку законодавства ЄС у сфері транспорту свідчить про те, що вимоги щодо інституційного забезпечення транспортного регулювання формувалися поетапно як на рівні ЄС, так і на національному рівні [4].

Для початку, розгляньмо загальний процес становлення та розвитку законодавства ЄС у галузі державного регулювання транспортної галузі. З метою контролю над перевезеннями, регулювання тарифів та умов діяльності, запобігання домінуючому становищу на ринку перевезень та створення конкурентного середовища у залізничному транспорті, Рада ЄС прийняла перший крок у формі Регламенту Ради (ЄС) № 1017/68 від 19 липня 1968 року, що стосується застосування правил конкуренції у залізничному, автомобільному та внутрішньому водному транспорті [5].

Цей крок був вирішальним для контролю за ринками перевезень, встановлення тарифів та умов діяльності, щоб запобігти домінуючому становищу одного учасника на ринку та створити конкурентне середовище в галузі залізничного транспорту. Після цього було прийнято додаткові регуляторні акти, які деталізують та розширюють обсяги регулювання.

Процес розвитку законодавства ЄС у сфері транспортного регулювання був поступовим і базувався на аналізі потреб галузі, залученні зацікав-

Загострення безпеки

- В умовах воєнного стану може збільшитись увага до безпеки та безпекових стандартів. Державні органи можуть вживати додаткових заходів для перевірки та сертифікації транспортних послуг з метою запобігання можливим загрозам та ризикам.

Перегляд процедур

- Військовий конфлікт може вимагати швидкого перегляду процедур ліцензування та сертифікації, зокрема щодо забезпечення безпеки, мобілізації ресурсів та швидкого реагування на екстрені ситуації. Можуть бути введені нові тимчасові процедури та вимоги.

Зменшення обсягу документації

- Умови воєнного стану можуть змусити зменшити обсяг документації та вимог щодо ліцензування та сертифікації, щоб прискорити процеси та забезпечити оперативну діяльність. Процедури можуть бути спрощені, але при цьому необхідність забезпечення безпеки та якості послуг залишається актуальною.

Залучення міжнародної допомоги

- Умови воєнного стану можуть спонукати до залучення міжнародної допомоги та експертів у галузі ліцензування та сертифікації. Це може допомогти зміцнити процедури, впровадити міжнародні стандарти та надати необхідну експертну підтримку.

Використання технологій

- Умови воєнного стану можуть стимулювати використання сучасних технологій у процесах ліцензування та сертифікації. Цифрові рішення, такі як електронне подання документів, онлайн-взаємодія зі заявниками та використання моніторингових систем, можуть сприяти зручності, ефективності та забезпеченню якості процесів.

Гнучкість та адаптація

- Умови воєнного стану вимагають гнучкості та адаптації у процесах ліцензування та сертифікації. Державні органи можуть реагувати на змінну ситуацію шляхом швидкого оновлення вимог, забезпечення надійної комунікації зі заявниками та оперативного прийняття рішень.

Рис. 1. Особливості ліцензування та сертифікації транспортних послуг в умовах воєнного стану.

Джерело: сформовано авторами [1, 2].

лених сторін та впровадженні найкращих практик. Один із прикладів такого розвитку є створення Європейського залізничного агентства (ERA), яке відіграє ключову роль у гармонізації технічних стандартів та безпекових вимог у залізничній галузі [6].

Важливим аспектом розвитку законодавства ЄС є співпраця та координація між країнами-членами. Існує постійний обмін інформацією, досвідом та навчання між національними регуляторними органами, а також участь у спільних проєктах та програмах, спрямованих на покращення регуляторної практики та забезпечення високих стандартів у всіх сферах транспорту.

Неодмінною частиною розвитку системи державного регулювання є адаптація до нових викликів та технологічних змін. Швидкий розвиток сучасних технологій, таких як автономні автомобілі та електричні транспортні засоби, вимагає оновлення правових норм і стандартів, щоб забезпечити безпеку, ефективність та сталість транспортних послуг.

Законодавство Європейського Союзу щодо регулювання транспорту визнається важливим для

забезпечення конкурентного та стабільного транспортного середовища. Процес розвитку законодавства у цій сфері відбувався поетапно та залучав зацікавлені сторони для досягнення найкращих результатів.

Один з регуляторних актів, прийнятих ЄС, Регламент Ради № 1107/70, був спрямований на усунення негативного впливу розбіжностей на конкуренцію в галузі перевезень шляхом встановлення правил щодо фінансової допомоги в залізничному, автомобільному та внутрішньому водному транспорті. Цей регламент був доповнений Регламентом Ради № 3578/92, який встановлює норми для надання допомоги та інвестування в транспортну інфраструктуру [7].

Директива Ради ЄС 95/18/ЄС про ліцензування залізничних підприємств, а також Директива Ради ЄС 95/19/ЄС про розподіл потужностей інфраструктури та плату за користування інфраструктурою, були прийняті з метою забезпечення рівних умов доступу до залізничних інфраструктур та підтримки залізничних підприємств [8, 9].

Аналіз законодавчих актів свідчить про те, що головною метою їх прийняття було створення конкурентного середовища в транспорті. Велика увага також була приділена питанням фінансової допомоги та підтримки підприємств у галузі транспорту, особливо тих, що виконують загальні інтереси громадськості.

Розробка алгоритму додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні

Аналіз вимог сучасного стану транспортної системи України та аналіз європейського досвіду дозволили розробити алгоритм додержання вимог ліцензійних умов автоперевізниками в Україні на основі аналізу кращих практик Європейського Союзу, що може включати наступні кроки:

Крок 1. Аналіз законодавства Європейського Союзу:

- детальне вивчення ліцензійних умов та вимог, які регулюють діяльність автоперевізників в ЄС;
- виявлення ключових елементів та принципів, які сприяють забезпеченню ефективного та безпечного функціонування транспортної галузі.

Крок 2. Адаптація кращих практик ЄС до українського контексту:

- врахування особливостей українського законодавства та ринкових умов;
- виявлення аспектів, які можуть бути застосовані в українському контексті з метою покращення ліцензування та додержання вимог для автоперевізників.

Крок 3. Розробка стандартів та вимог для ліцензування автоперевізників в Україні:

- встановлення чітких стандартів та вимог, які мають бути додержані автоперевізниками для отримання та підтримання ліцензій;
- розробка документації, що описує процедури, форми та вимоги для подання заявок на отримання ліцензій, а також механізми контролю та виконання ліцензійних умов.

Крок 4. Впровадження механізмів моніторингу та контролю:

- визначення системи моніторингу та контролю дотримання ліцензійних умов автоперевізниками;
- розробка механізмів перевірки та аудиту, які дозволяють оцінити виконання вимог та якості послуг автоперевізників.

Крок 5. Забезпечення навчання та свідомості автоперевізників:

- розробка навчальних програм та матеріалів, спрямованих на ознайомлення автоперевізників з ліцензійними умовами, вимогами та кращими практиками з Європейського Союзу;

– організація семінарів, тренінгів та консультацій з метою поширення інформації та підвищення рівня свідомості автоперевізників щодо важливості додержання ліцензійних умов.

Крок 6. Встановлення ефективної системи санкцій та відповідальності:

- визначення видів порушень ліцензійних умов та встановлення відповідних санкцій, які можуть бути застосовані у випадку невиконання вимог;
- розробка механізмів звітності та обліку порушень, що дозволяють здійснювати ефективний контроль та накладати санкції в разі потреби.

Крок 7. Постійне оновлення та вдосконалення системи ліцензування:

- систематичний аналіз та оцінка ефективності впроваджених вимог та процедур ліцензування;
- врахування змін у законодавстві, ринкових умовах та кращих практиках, що дозволяє постійно оновлювати та вдосконалювати систему ліцензування.

Крок 8. Співпраця зі зацікавленими сторонами:

- залучення представників галузі, асоціацій та об'єднань автоперевізників до процесу розробки та впровадження ліцензійних умов;

– співробітництво зі зв'язаними державними органами, що дозволяє обмінюватись інформацією.

Запропонований алгоритм відрізняється від наявної системи ліцензування та стандартизації транспортних послуг наступними особливостями:

- алгоритм передбачає детальне вивчення ліцензійних умов та вимог, що регулюють діяльність автоперевізників в ЄС. Цей аналіз дозволяє виявити ключові елементи та принципи, які сприяють ефективному та безпечному функціонуванню транспортної галузі;

– алгоритм передбачає врахування особливостей українського законодавства та ринкових умов. Застосування аспектів, які можуть бути застосовані в українському контексті, спрямоване на покращення ліцензування та виконання вимог для автоперевізників;

– розробка стандартів та вимог для ліцензування автоперевізників в Україні включає встановлення чітких стандартів та вимог, які автоперевізники повинні дотримуватись для отримання та підтримання ліцензій. Розробка документації з описом процедур, форм та вимог для подання заявок на отримання ліцензій, а також механізмів контролю та виконання ліцензійних умов;

– впровадження механізмів моніторингу та контролю визначає систему моніторингу та контролю дотримання ліцензійних умов автоперевізниками.

Отже, запропонований алгоритм може бути використаний на практиці для удосконалення системи ліцензування та стандартизації транспортних послуг.

Дискусійні питання

Дискусійними моментами статті та можливими напрямками подальших досліджень можуть бути наступні:

– роль ліцензування та стандартизації в забезпеченні якості транспортних послуг на рівні системи публічного управління або шляхом передачі ряду управлінських повноважень приватним органам, що можуть на основі нормативно-правового забезпечення процесів регулювання здійснювати цю роботу або координувати її результати з метою забезпечення громадського контролю;

– ефективність і прозорість процесу ліцензування та стандартизації в транспортній галузі має виступити окремим питанням дослідження із розробкою якісно нових механізмів ліцензування та сертифікації з урахуванням впливу стандартизації та ліцензування на безпеку та надійність транспортних послуг.

Доцільно окремо розглянути роль держави у регулюванні ліцензування та стандартизації транспортних послуг, взаємозв'язок між ліцензуванням, стандартизацією та підвищенням якості транспортних послуг.

Для цього доцільно проводити вивчення міжнародного досвіду ліцензування та стандартизації транспортних послуг для пошуку та впровадження кращих практик та перспективи впровадження інновації та технології в контексті ліцензування та стандартизації транспортних послуг.

Висновки

Отже, для досягнення успіху в удосконаленні системи ліцензування та сертифікації транспортних послуг в Україні, необхідно приділити увагу кільком ключовим аспектам.

По-перше, важливо зміцнити законодавчу базу, розробивши чіткі та консистентні вимоги щодо ліцензування та сертифікації. Вона повинна враховувати найкращі міжнародні практики та стандарти, забезпечуючи високі стандарти безпеки, якості та надійності.

По-друге, важливо впровадити сучасні технології у процеси ліцензування та сертифікації. Використання електронних систем та онлайн-платформ дозволить спростити процедури, забезпечити швидкий доступ до інформації та забезпечити

ефективний обмін даними між учасниками. Також, впровадження моніторингових систем та інноваційних методів контролю допоможе забезпечити постійний нагляд та зменшити ризик порушень.

По-третє, співпраця з міжнародними організаціями та експертами в галузі ліцензування та сертифікації є ключовим елементом. Обмін досвідом, впровадження міжнародних стандартів та норм, а також залучення зовнішнього експертного аудиту допоможуть підвищити рівень професійності та об'єктивності процесів.

Внесок авторів: формулювання проблеми – **І. І. Гальона, М. В. Павловський**; огляд та аналіз інформаційних джерел – **О. Ю. Лук'яненко**; розробка дослідження – **І. І. Гальона**; верифікація дослідження, аналіз результатів верифікації – **І. І. Гальона, М. В. Павловський**.

Усі автори прочитали та погодилися з опублікованою версією рукопису.

Література

1. Крихтіна, Ю. О. *Державна політика розвитку транспортної галузі України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Ю. О. Крихтіна. – Харків : «Діса плюс», 2022. – 336 с. – Режим доступу: <http://reposit.sc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Krykhtina.pdf>. – 20.03.2023.*
2. *State policy of Ukraine's integration into the international safety area in the conditions of global transformations [Text] / V. Kropyvnytskyi, Y. Krykhtina, A. Treskov, S. Maistro // Collection of scientific papers «Public administration and state security aspects». – 2022. – Vol. 2/1. – P. 39-50. DOI: 10.52363/passa-2022.1-4.*
3. *Attard, M. Transport and Pandemic Experiences: An Introduction [Text] / M. Attard, C. Mulley // Transport and Pandemic Experiences. – 2022. – Vol. 17. – P. 3-13. DOI: 10.1108/S2044-99412022000017001.*
4. *Nelson, J. D. Policies for Public Transport [Text] / J. D. Nelson, G. Clifton, M. Loyola // Transport and Pandemic Experiences. – 2022. – Vol. 17. – P. 185-202. DOI: 10.1108/S2044-99412022000017010.*
5. *Vivaldini, M. The effect of logistical immediacy on logistics service providers' (LSPs') business [Text] / M. Vivaldini // Benchmarking: An International Journal. – 2023. – Vol. 30, No. 3. – P. 899-923. DOI: 10.1108/BIJ-09-2021-0562.*
6. *Nguyen, N. P. Information Technology for Enhancing Transportation in Developing Countries [Text] / N. P. Nguyen, E. Mogaji // Management and Information Technology in the Digital Era. – 2022. –*

Vol. 29. – P. 81-94. DOI: 10.1108/S1877-636120220000029006.

7. Axhausen, K. W. *COVID-19 and the Dilemma of Transport Policymaking [Text] / K. W. Axhausen // DisP - The Planning Review. – 2021. – Vol. 56, iss. 4. – P. 82-87. DOI: 10.1080/02513625.2020.1906060.*

8. Hansson, L. *What is Public Participation in Transport in Times of Change? [Text] / L. Hansson, C. H. Sørensen, T. Rye // Public Participation in Transport in Times of Change. – 2023. – Vol. 18. – P. 3-12. DOI: 10.1108/S2044-994120230000018003.*

9. *On Classifier Performance For Remote Sensing Images Compressed By Different Coders [Text] / G. Proskura, O. Rubel, S. Kryvenko, V. Lukin // Авіаційно-космічна техніка і технологія. – 2023. – № 1. – С. 67-77. DOI: 10.32620/aktt.2023.1.07.*

References

1. Krykhtina, Yu. O. *Derzhavna polityka rozvytku transportnoyi haluzi Ukrainy: teoriya, metodolohiya, praktyka* [State policy for the development of the transport industry of Ukraine: theory, methodology, practice]. Kharkiv, «Disa plius» Publ., 2022. 336 p. Available at: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Krykhtina.pdf> ISBN 978-617-8122-06-5 (accessed 20.03.2023)

2. Kropyvnytskyi, V., Krykhtina, Y., Treskov, A. & Maistro, S. State policy of Ukraine's integration into the international safety area in the conditions of global transformations. *Collection of scientific papers «Public administration and state security aspects»*, 2022, vol. 2/1, pp. 39-50. DOI: 10.52363/passa-2022.1-4.

3. Attard, M. & Mulley, C. Transport and Pandemic Experiences: An Introduction. *Transport and Pandemic Experiences*, 2022, vol. 17, pp. 3-13. DOI: 10.1108/S2044-994120220000017001.

4. Nelson, J. D., Clifton, G. & Loyola, M. Policies for Public Transport. *Transport and Pandemic Experiences*, 2022, vol. 17, pp. 185-202. DOI: 10.1108/S2044-994120220000017010.

5. Vivaldini, M. The effect of logistical immediacy on logistics service providers' (LSPs) business. *Benchmarking: An International Journal*, 2022, vol. 30, no. 3, pp. 899-923. DOI: 10.1108/BIJ-09-2021-0562.

6. Nguyen, N. P. & Mogaji, E. Information Technology for Enhancing Transportation in Developing Countries. *Management and Information Technology in the Digital Era*, 2022, vol. 29, pp. 81-94. DOI: 10.1108/S1877-636120220000029006.

7. Axhausen, K. W. COVID-19 and the Dilemma of Transport Policymaking. *DisP - The Planning Review*, 2021, vol. 56, iss. 4, pp. 82-87. DOI: 10.1080/02513625.2020.1906060.

8. Hansson, L., Sørensen, C. H. & Rye, T. What is Public Participation in Transport in Times of Change? *Public Participation in Transport in Times of Change*, 2023, vol. 18, pp. 3-12. DOI: 10.1108/S2044-994120230000018003.

9. Proskura, G., Rubel, O., Kryvenko, S. & Lukin, V. On Classifier Performance For Remote Sensing Images Compressed By Different Coders. *Авіаційно-космічна техніка і технологія – Aerospace technic and technology*, 2023, no 1, pp. 67-77. DOI: 10.32620/aktt.2023.1.07.

Надійшла до редакції: 30.03.2023, розглянута на редколегії 12.06.2023

LICENSING AND CERTIFICATION OF TRANSPORT SERVICES

*Inesa Halona, Oleksandr Lukianchenko,
Maksym Pavlovskyi*

This article is devoted to the analysis of the processes of licensing and certification of transport services in Ukraine. The subject of the study is the process of licensing and certification of transport services, in particular the study of its efficiency, problems, prospects, and impact on the quality of the provision of transport services. The purpose of this article is to formulate recommendations for increasing the efficiency of licensing and certification procedures, considering modern trends in the development of transport in Ukraine. It examines the problems faced by transport companies and customers in these processes and offers ways to improve the system. The article addresses the following tasks: - conducting an analysis of modern trends in the development of licensing and certification processes under martial law; determination of the best European licensing experience and processes of its implementation in Ukraine; development of an algorithm for compliance with the requirements of licensing conditions by motor carriers in Ukraine. The article begins with a statement of the problem, in which insufficient efficiency and unreliability of the processes of licensing and certification of transport services are noted. It emphasizes the importance of safety, quality, and reliability in these processes, especially under martial law. The results of the study are an analysis of modern trends in the development of licensing and certification processes in the context of martial law, which indicates the tightening of security, revision of procedures, reduction of the volume of documentation,

involvement of international assistance, use of technologies, and the need for flexibility and adaptation. In the future, possible ways of improving the licensing and certification systems are being investigated. They cover system reform, introduction of modern technologies, standards, and international practices. The authors of this article call for ensuring efficiency, transparency and safety in the processes of licensing and certification of transport services. Based on this analysis, the article provides valuable conclusions and recommendations for improving the system of licensing and certification of transport services in Ukraine. Because of the analysis, the article provides recommendations on the development of an algorithm for compliance with the requirements of licensing conditions by motor carriers in Ukraine. The algorithm for the implementation of licensing and certification of transport services has several key stages, which include application submission, analysis and verification, issuance of a license or certificate, and further supervision and control of the enterprise's activities. This algorithm helps ensure compliance with safety, quality, and other requirements in the field of transport services. It allows government bodies and regulators to monitor the activities of transport companies and ensure the safety and satisfaction of users' needs. Conclusions: Licensing and certification of transport services are necessary mechanisms to ensure safety, quality, and standards in this field. They help reduce risks for passengers, increase the reliability of services, and ensure compliance with established regulatory requirements. The process of licensing and certification of transport services can be complex and requires significant efforts on the part of operators and regulatory authorities. Effective simplification and standardization of procedures can facilitate their implementation and reduce bureaucratic obstacles. The presence of a clear legal framework regulating the licensing and certification of transport services is an important factor for ensuring transparency, stability, and trust in the system. It is necessary to ensure the compliance of legislation with international standards and best practices.

Keywords: transport service; licensing; certification; European experience; road transportation.

Гальона Інеса Іванівна – канд. техн. наук, канд. юр. наук, доц. каф. транспортних технологій, Національний транспортний університет, Київ, Україна.

Лук'янченко Олександр Юрійович – канд. техн. наук, доц. каф. автомобілів та технології їх експлуатації, Черкаський державний технологічний університет, Черкаси, Україна.

Павловський Максим Вікторович – канд. техн. наук, доц., доц. каф. технічної експлуатації автомобілів та автосервісу, Національний транспортний університет, Київ, Україна.

Inesa Halona – PhD of Technical Sciences, PhD of Juridical Sciences, Associate Professor of the Department Transport Technologies, National Transport University, Kyiv, Ukraine, e-mail: ntu.tt.inesa@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1484-1682.

Oleksandr Lukianchenko – PhD of Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Automobiles and Technologies of Their Operating, Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine, e-mail: 111188@ukr.net, ORCID: 0000-0002-1734-397X.

Maksym Pavlovskiy – PhD of Technical Science, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Motor Vehicle Maintenance and Service, National Transport University, Kyiv, Ukraine, e-mail: maks.pavlovskiy@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0933-7326.